

OU-MT-OSZP-2023/9399-Rj

V Martine 06.06.2023

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 zák. č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 53 ods. 1 písm. c) a § 56 písm. b) zák. č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), vydáva podľa § 7 ods. 5 zákona, na základe oznámenia o strategickom dokumente **„Integrovaná územná stratégia územia udržateľného mestského rozvoja Martin na roky 2023 – 2030 (ďalej aj „IÚS UMR Martin 2023-2030“)**“, ktoré predložil obstarávateľ **Mesto Martin, Nám. S.H. Vajanského 1, 036 49 Martin**, po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Strategický dokument **„Integrovaná územná stratégia územia udržateľného mestského rozvoja Martin na roky 2023 – 2030“** (ďalej aj **„IÚS UMR Martin 2023-2030“**), uvedený v predložennom oznámení,

sa nebude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedený dokument je preto možné schváliť v konaní podľa osobitných predpisov.

ODÔVODNENIE

Obstarávateľ, Mesto Martin, Nám. S.H. Vajanského 1, 036 49 Martin, predložilo Okresnému úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „OÚ MT, OSŽP“) podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) dňa 20.04.2023 oznámenie o strategickom dokumente **„Integrovaná územná stratégia územia udržateľného mestského rozvoja Martin na roky 2023 – 2030“** (ďalej aj **„IÚS UMR Martin 2023-2030“**). „IÚS UMR Martin 2023-2030“ svojimi parametrami spĺňa kritériá podľa § 4 ods. 2 zák. č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, preto podlieha zisťovaciemu konaniu, ktoré OÚ MT, OSŽP vykonal podľa § 7 zákona. Po jeho preskúmaní podľa § 5 ods. 7 zákona ho OÚ MT, OSŽP podľa § 6 ods. 1 a 2 dňa 26.04.2023 rozoslal obstarávateľovi, schvaľovateľovi, dotknutým obciam a jej prostredníctvom nich dotknutej verejnosti a podľa § 56 písm. b) zákona, v súlade s § 6 ods. 2) zákona, zverejnil „IÚS UMR Martin 2023-2030“ v elektronickej forme na webovom sídle ministerstva: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/integrovana-uzemna-strategia-uzemia-udrzatelneho-mestskeho-rozvoja-mar>

Dôvodom obstarania a spracovania strategického dokumentu „IÚS UMR Martin 2023-2030“ je, že integrované územné stratégie (IÚS) sú komplexné rozvojové stratégie územia integrujúce všetky aspekty rozvoja a rozvojové aktivity v území. IÚS vychádzajú z analytickej, strategickej a programovej časti PHRSR samosprávnych krajov alebo dotknutých obcí v území UMR,

vypracovaných v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi a prerokovaných podľa Zákona o regionálnom rozvoji. IÚS sú základným strategickým nástrojom pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného nástrojmi územnej implementácie fondov EÚ, ako sú integrované územné investície. IÚS je definovaná v článku 29 Všeobecného nariadenia EÚ.

Územie udržateľného mestského rozvoja Martin (UMR Martin) bolo zriadené v zmysle článku 7. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja ako súčasť Regionálnej integrovanej územnej stratégie (RIÚS). Jeho pôsobenie je zadefinované v Štatúte zo dňa 16.12.2020, ku ktorému pristúpilo 10 územne previazaných samospráv: mesto Martin, mesto Vrútky a obce Bystrička, Diaková, Dražkovce, Lipovec, Košťany nad Turcom, Sučany, Turčianske Kľačany a Žabokreky. UMR Martin je základnou strategickou plánovacou jednotkou pre integrovaný územný rozvoj na území týchto 10 samospráv.

Posudzovanou dokumentáciou je strategický dokument „IÚS UMR Martin 2023-2030“, ktorého hlavnými cieľmi sú:

Vízia: Územie UMR Martin, ktoré je územím udržateľného mestského rozvoja 8 obcí a 2 miest (jadrové mesto Martin a mesto Vrútky), bude do roku 2030 realizovať také aktivity a budovať také partnerstvá, ktoré posilnia jadrové mesto Martin v jeho iniciatíve „Zdravé mesto“ a zároveň tak synergicky podporia aj jeho okolie v zdravom a aktívnom životnom štýle, vyváženom socio-ekonomickom rozvoji a odolnosti voči klimatickým zmenám.

Hlavným cieľom strategického dokumentu je rozvoj územia UMR Martin, ktorý je podmienený schopnosťou samospráv a kľúčových aktérov participatívne, spoločne a integrovane reagovať na problémy a výzvy, ktorým spoločne čelia a tieto priebežne koordinovať s jadrovým mestom Martin pri plnom využití potenciálu územia a príležitostí z neho vyplývajúcich v nasledovných prioritných tematických oblastiach:

1. Vyvážený socio–ekonomický rozvoj
2. Vzdelávaním k sociálnej inklúzii
3. Životné prostredie adaptované na zmeny klímy
4. Udržateľná mobilita
5. S kultúrou ku kreativite
6. Aktívne trávený voľný čas

Obsah strategického dokumentu:

□ **Analytická časť:**

1. Socio – ekonomická analýza
 - 1.1 Administratívne usporiadanie a sídelná štruktúra
 - 1.2 Prírodné danosti
 - 1.3 Pôdne pomery
 - 1.4 Demografické pomery
 - 1.5 Ekonomické pomery
 - 1.6 Hospodárenie samospráv
 - 1.7 Čerpanie EŠIF na území UMR Martin v rokoch 2016-2022
2. Analýza dát podľa strategických oblastí
 - 2.1. Doprava a udržateľná mobilita
 - 2.2. Životné prostredie a klimatická zmena
 - 2.3. Vzdelávanie, sociálna starostlivosť a sociálna inklúzia
 - 2.4. Kultúra a podpora kreatívneho priemyslu
 - 2.5. Cestovný ruch a aktívne trávenie voľného času

- 3. Trendy rozvoja
- 4. SWOT analýza za územie UMR Martin

- ☐ **Strategicko - programová časť**
- ☐ **Realizačno - finančná časť**
- ☐ **Východiskové dokumenty**
- ☐ **Vysvetlenia použitých skratiek**
- ☐ **Prílohy**

Uvažované variantné riešenia: Strategický dokument „IÚS UMR Martin 2023-2030“ nie je spracovaný variantne. Naplnenie stratégie konkrétnymi projektami bude predmetom posúdenia podľa zák. č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, na úrovni posudzovania vplyvov na životné prostredie jednotlivých navrhovaných činností.

Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie:

1. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva:

Strategický dokument nemá priamy vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Vytvára však predpoklady na zvýšenie kvality života obyvateľov v rámci územia UMR Martin. Medzi priority a konkrétne špecifické ciele prioritne alebo sekundárne zamerané na zlepšenie kvality obyvateľstva patria:

Priorita 2: Vzdelávaním k sociálnej inklúzii

špecifické ciele:

2.2 Vytvárať podmienky pre všestranný rozvoj kreativity a talentu u detí a mládeže a podporovať ich zdravý životný štýl

2.4 Zabezpečovať moderné, dostupné, kvalitné a efektívne sociálne a zdravotné služby

Priorita 3: Životné prostredie adaptované na zmeny klímy

špecifické ciele:

3.3 Zabezpečovať ochranu prírodných hodnôt (biodiverzity, vody, pôdy a ekosystémov)

3.4 Zlepšovať kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov

3.6 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu a zvyšovať environmentálne povedomie občanov

Priorita 4: Udržateľná mobilita

špecifický cieľ:

4.2 Aktívne podporovať cyklomobilitu

Priorita 6: Aktívne trávený voľný čas

špecifické ciele:

6.2 Vytvárať podmienky pre aktívne športové vyžitie všetkých občanov a podporovať rozvoj športových tradícií regiónu

V rámci jednotlivých priorít sú strategické ciele definované s dôrazom na zlepšovanie kvality života obyvateľov nielen zlepšovaním kvality životného prostredia (technickej a environmentálnej infraštruktúry), ale aj služieb obyvateľom priamo spojených s podporou ich zdravia a to podporou rozvoja relevantnej infraštruktúry (najmä športovej a voľnočasovej) a poskytovaním kvalitných verejných služieb v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb.

2. Vplyv na chránené územia:

Integrovaná územná stratégia UMR mesta Martin na roky 2023-2030 sa v rámci svojich priorít a cieľov zameriava na ochranu a zamedzenie degradácie prírodného dedičstva. Navrhované projektové zámery budú realizované v zmysle platnej legislatívy SR v oblasti ochrany prírody a krajiny, čím budú rešpektovať jednotlivé stupne ochrany v riešenom a dotknutom území.

Dokument má všeobecný charakter bez konkrétneho spôsobu realizácie aktivít, preto nie je reálne špecifikovať riziká súvisiace s jeho realizáciou na chránené územia. Jednotlivé investičné projektové zámery budú podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle platnej legislatívy.

3. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu:

Postup prípravy strategického dokumentu bol ovplyvnený hlavne komunálnymi voľbami v roku 2022 a globálnou krízou spôsobenou najskôr pandémiou COVID-19 a následnou vojnou na Ukrajine. Rizikami súvisiacimi s implementáciou IÚS UMR Martin 2023-2030 je taktiež nepredvídateľnosť globálneho ekonomického vývoja a v dobe jeho tvorby nevyjasnené, resp. meniace sa podmienky podpory rozvoja kraja z fondov Európskej únie.

Riziká spojené s charakterom udalostí:

- politická a ekonomická nestabilita
- nové zistenia analýz (vrátane zlej interpretácie)
- nedostatočná informovanosť alebo prenos informácií
- možné reformy v oblasti spravovania územia a tvorby verejných politík
- nedostatočná koordinácia (medzi-inštitucionálna i vnútro-inštitucionálna)
- nedostatočné odborné a administratívne kapacity
- nedostatočné zladenie očakávaní, potrieb a záujmov aktérov pri tvorbe dokumentu

Vzťahové riziká:

- nepochopenie princípov otvoreného spravovania a úlohy aktérov
- napätie v reakcii na rozličné udalosti, riešenia
- nejasnosť v rôznych stratégiách
- nechť / nedôvera jednotlivých aktérov

Systémové riziká:

- nejasný model financovania administratívnych a organizačných kapacít
- nesystémový prístup národnej úrovne k riadeniu regionálneho a miestneho rozvoja

Schválením strategického dokumentu a realizáciou navrhovaných opatrení sa očakávajú skôr všeobecne prospešné vplyvy, resp. neutrálne vplyvy na zdravie obyvateľstva dotknutého územia a kvalitu jeho života.

Zámerom strategického dokumentu je chrániť prírodné dedičstvo a zamedziť jeho degradácii. Stratégia predpokladá ustanovenie postupov, ktoré umožnia využívanie prírodných daností krajiny avšak za predpokladu rešpektovania ich ochrany a kultivácie. Nepredpokladá sa, že „IÚS UMR Martin 2023-2030“ a v ňom navrhnuté aktivity budú mať negatívny vplyv na chránené územia.

V zákone stanovenej lehote neboli doručené od obcí, oslovených orgánov a dotknutej verejnosti žiadne stanoviská k strategickému dokumentu.

Záver

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, v rámci zisťovacieho konania posúdil strategický dokument „IÚS UMR Martin 2023-2030“ v súlade s kritériami podľa prílohy č.3 zák.č. 24/2006 Z.z., z hľadiska povahy a rozsahu strategického dokumentu, jeho umiestnenia, únosného zaťaženia riešeného územia a ochrany poskytovanej podľa osobitých predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Na základe výsledkov zo zisťovacieho konania, podľa § 7 ods. 4 zák.č. 24/2006 Z.z. príslušný orgán zvážil všetky aspekty a s prihliadnutím na význam predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a nakoľko žiaden z dotknutých subjektov nevzniesol požiadavku na

posudzovanie strategického dokumentu, OÚ Martin, OSŽP rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Upozornenie

„IÚS UMR Martin 2023-2030“ je dokument s miestnym dosahom, preto v súlade s § 7 ods. 7 zák.č. 24/2006 Z.z. dotknuté mestá Martin, Vrútky a dotknuté obce Bystrička, Košťany nad Turcom, Žabokreky, Dražkovce, Sučany, Lipovec, Diaková, Turčianske Kľačany, bez zbytočného odkladu informujú verejnosť o tomto rozhodnutí spôsobom v mieste obvyklým.

Týmto záverom zisťovacieho konania nie je dotknutá povinnosť posudzovania konkrétnych činností, podliehajúcich posudzovaniu podľa zák.č. 24/2006 Z.z.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovaných činností vyplývajúcich zo strategického dokumentu sú väčšie, ako sa uvádza v strategickom dokumente, je ten, kto navrhovanú činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v strategickom dokumente a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitých predpisov.

Zverejnenie podľa § 7 ods. 7 zákona o posudzovaní:

Vyvesené dňa:.....

Zvesené dňa:.....

.....
Pečiatka a podpis oprávnenej osoby

.....
Pečiatka a podpis oprávnenej osoby

POUČENIE

Zisťovacie konanie sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať.

Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom.

Ing. Miroslav Matula
vedúci odboru

Rozdeľovník:

1. Mesto Martin, Nám. S.H. Vajanského 1, 036 49 Martin
2. Mesto Vrútky, MsÚ Vrútky, Nám. S Zachara 4, 038 61 Vrútky
3. Obec Bystrička, OcÚ Bystrička, Lipová ul. 260/2, 038 04 Bystrička
4. Obec Košťany nad Turcom, OcÚ Košťany nad Turcom 64, 038 41 Košťany nad Turcom
5. Obec Žabokreky, OcÚ Žabokreky 145, 038 40 Žabokreky
6. Obec Dražkovce, OcÚ Dražkovce 45, 038 02 Dražkovce
7. Obec Sučany, OcÚ Sučany, Nám. SNP 31, 038 52 Sučany
8. Obec Lipovec, OcÚ Lipovec, Hrabiny 290, 038 61 Lipovec
9. Obec Diaková, OcÚ Diaková 18, 038 02 Dražkovce
10. Obec Turčianske Kľačany, OcÚ Turčianske Kľačany 179, 038 61 Turčianske Kľačany
11. Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina